

Ljubljana, 15. september 2017

Komentarji na spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa v kulturi

Spoštovani!

Društvo nevladnih organizacij in samozaposlenih v kulturi Asociacija pozdravlja predlagane spremembe Zakona o uresničevanju javnega interesa v kulturi (ZUJIK) in s tem obveznega deleža za umetnost. Čeprav predlagamo določene dodatne popravke predloga, za katere upamo, da jih boste vključili v predlog zakona, smo prepričani, da bodo spremembe prispevale k bolj enakomernemu razvoju različnih področij kulture.

Obvezni delež sredstev za umetniške stvaritve v investicijskih projektih, financiranih z javnimi sredstvi, je nov finančni instrument, ki bo v Sloveniji razpršil vire financiranja za umetnike. Ta način finančne podpore umetnikom je znan in že preizkušen v praksi v nekaterih tujih državah, ki so z instrumentom imele pozitivne izkušnje. Obvezni delež bo omogočil aktivnim umetnikom, ki delujejo na le delno funkcionalnem umetniškem trgu, nove vire za delovanje. Predlagatelj zakona med cilji eksplicitno navaja, da je najpomembnejši del zakona »vzpostavitev aktivnejšega trga slovenskih likovnih del« in ugotavlja, da »gre za umetniško področje, ki je... ..deležno dokaj skromne državne in še skromnejše občinske podpore«. Ocena se sklada z večletnimi opozorili Asociacije, da je likovno področje eno od najbolj podhranjenih področij, ki jih podpira Ministrstvo za kulturo, zato uvedbo obveznega deleža, ki bi naslovila umetniško polje z najmanj systemske podpore, podpiramo, saj smo bili v preteklosti tudi med pobudniki tovrstnega instrumenta financiranja kulture.

Kljub načelni podpori spremembi zakona pa želimo opozoriti na nekaj možnosti za izboljšave.

Komentarji in predlogi

K 79.c členu:

K prvi povedi prve točke 79. c člena se doda: »ter intermedijska«.

Prva poved prve točke 79. c člena se torej po novem v celoti glasi: »Javni investitorji načrtujejo porabo sredstev iz prejšnjega člena tako, da so sredstva iz prejšnjega člena namenjena v pretežnem oz. večinskem delu za likovna ter intermedijska umetniška dela, umeščena v načrtovane prostore, ki so javno dostopni ali ki so umeščena v druge prostore investitorja, ki so javno dostopni.«

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in umetnosti

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

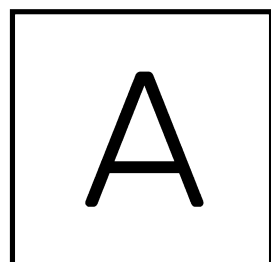
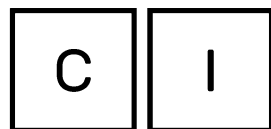
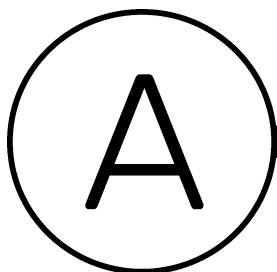
+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

Obrazložitev:

Čeprav osnutek spremembe zakona vključuje načela enakomerne zastopanosti različnih umetniških zvrsti med načeli novega zakona, je zakonska dikcija večinoma omejena na vizualne umetniške zvrsti. Prva točka 79.c člena zakona tako vključuje določilo, da so sredstva »namenjena v pretežnem ali večinskem delu za likovna umetniška dela«, kar ni skladno z načelom enakomerne zastopanosti vseh umetniških zvrsti, ki ga najdemo definiranega v prvi točki načel zakona, zato predlagamo, da se ta omejitev ukine oz. da se likovnim umetniškim delom pridruži vsaj še umetniška dela s področja intermedije.

Za potrebe definiranja umetniških del s področja intermedije predlagamo uporabo podobne definicije področja intermedijskih umetnosti, kot jo je Ministrstvo za kulturo uporabilo že v programskem razpisu leta 2017. Intermedijske umetnosti so torej definirane kot *področje umetnosti, ki se navezuje na sodobne umetniške prakse, ki v raziskovanju novih izraznih možnosti in ob načelu spajanja (v nasprotju z analogno interdisciplinarnostjo in multimedijo) segajo prek meja etabliranih umetnostnih zvrsti, pri čemer se kreativno in družbeno-kritično navezujejo na uporabo novih tehnologij, novih medijev, mejno pa pogosto segajo tudi na presečišče znanosti in umetnosti. V praksi se najbolj pogosto manifestirajo kot intermedijska instalacija, zvočni dogodek, razstava, performans ter intervencija v javnem prostoru.*

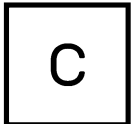
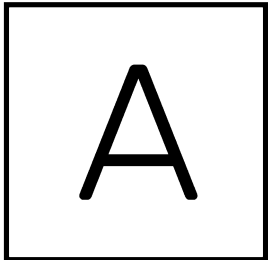
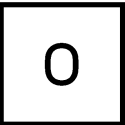
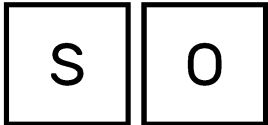
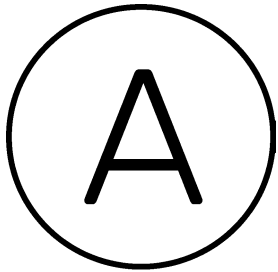
K 79.č členu:

K prvi povedi tretje točke 79.č člena se doda beseda: »intermedije«.

Prva poved tretje točke 79.č člena se torej po novem v celoti glasi: »Javni investitor imenuje strokovno komisijo za izbiro umetniških del v pretežnem oz. večinskem delu iz nabora strokovnjakov, ki ga pripravi in javno objavi ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi javnega poziva organizacijam s področja vizualnih umetnosti (kiparstva, slikarstva, oblikovanja, fotografije), intermedije, notranje in krajinske arhitekture in kulturne dediščine.

Obrazložitev:

V luči spoštovanja načela enakomerne zastopanosti vseh umetniških zvrsti predlagamo tudi, da strokovne komisije, ki so imenovane za izbiro umetniških del, niso omejene izključno na predstavnike organizacij s področja vizualnih umetnosti, arhitekture in kulturne dediščine oz. da se tem naštetim področjem, na katerih morajo delovati člani strokovnih komisij, doda vsaj še področje intermedije. Na tak način bo zagotovljena

vsebinsko podkovana komisijska sestava, ki bo lahko strokovno in kompetentno odločala o umetniških delih.

Za potrebe bolj natančne opredelitve posledic zakonske spremembe na kulturni trg in položaj samozaposlenih v kulturi bi si želeli tudi natančnejše ocene o predvidenih finančnih posledicah. Kot posledice spremembe zakona zakonodajalec namreč predvideva višanje vrednosti investicij, ki ga lahko prevedemo v povišanje sredstev za realizacijo umetniških projektov, vendar je ocena precej široka, saj sega v razponu od petih do petnajstih milijonov evrov. Koristna bi bila denimo simulacija predvidenih prihodkov in razrez glede na vir financiranja (lokalni ali državni) in stopnjo rasti teh sredstev glede na postopno izvedbo ukrepa.

Seveda smo pripravljeni tudi na nadaljnji dialog o tej temi. Upamo, da bo zakon z našimi popravki sprejet, saj bo prinesel pomemben korak k stabilizaciji in razvoju umetniškega trga, diverzifikacijo virov financiranja umetnosti ter izboljšanju položaja ustvarjalcev v kulturi.

S spoštovanjem,
Jadranka Plut, predsednica Društva Asociacija